

Pajukoski II tuulivoimapuiston osayleiskaava

Vastineet, luonnoksesta saatuun palautteeseen, lausunnot ja mielipiteet

Sisällys

Vastineet, luonnoksesta saatuun palautteeseen, lausunnot ja mielipiteet	1
1 Lausunnot.....	3
1.1 Nivalan kaupunki.....	3
1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto.....	3
1.3 Pohjois-Pohjanmaan Museo	5
Arkeologia.....	5
Rakennettu kulttuuriympäristö.....	6
1.4 Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos.....	7
1.5 Ilmatieteen laitos	7
1.6 Sievin kunta.....	7
1.7 Ylivieskan kaupunki, hyvinvointilautakunta	8
1.8 Ylivieskan kaupunki, ympäristöterveydenhuolto	8
1.9 Suomen erillisverkot.....	8
1.10 Telia Finland Oyj.....	9
1.11 Fingrid Oyj.....	9
1.12 Cinia Oy.....	9
1.13 Digita Oy	9
1.14 Elisa Oyj	9
1.15 Luonnonvarakeskus.....	10
1.16 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry.....	10
2 Mielipiteet.....	10
2.1 Mustolan ja Perikurun tiekunta	10
2.2 Leppälä-Lahdenperän kyläyhdistys	11
2.3 Oja- ja Ylivieskankylän metsästysyhdistys.....	14
2.4 Mielipide 1 ja 2.....	15
2.5 Mielipide 3.....	17
2.6 Mielipide 4.....	17
2.7 Mielipide 5.....	18

Pajukoski II tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluvaiheen kaava-aineisto oli julkisesti nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten 15.5.2024-17.6.2024 välisen ajan.

Kaavaluonnoksesta jätettiin 8 lausuntoa ja 15 mielipidettä.

Palautteiden pääkohdat ja vastineet on esitetty tässä raportissa.

1 Lausunnot

1.1 Nivalan kaupunki

Nivalan kaupunki kannattaa hankevaihtoehto VE3, joka olisi vireillä olevan vaihemaakuntakaavan mukainen jolloin vaikutukset Nivalan puolelle olisivat vähäisemmät. Sähkönsiirron osalta jos se toteutuisi Uusnivalaan, olisi SVE1a kannatettavin vaihtoehto. Muilta osin Nivalan kaupungila ei ole huomautettavaa valmisteluvaiheen aineistosta.

Vastine: Voimalasijoittelu on muuttunut kaavan valmisteluvaiheen jälkeen. Kaavaehdotuksessa on 11 tuulivoimalaa. Kaava-alueen kaakkoisosan voimalat on ryhmitelty siten, että maisemavaikutukset lieventyvät.

Osayleiskaavassa ei ratkaista ulkoista sähkönsiirtoa, vaan se ratkaistaan omassa luvitusprosessissa. Ulkoista sähkönsiirtoa kehitetään yhteistyössä Fingridin kanssa.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan liitto

Hankkeen suhde voimassa oleviin maakuntakaavoihin

Pajukoski II tuulivoimapuiston suunnittelualueen eteläisin osa on osoitettu lainvoimaisessa Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueena (tv-1 347). Noin puolet laajimmasta kaavaluonnoksen vaihtoehdosta VE 1 (18 voimalaa) sijoittuu tämän tv-1 347 alueen ulkopuolelle, eikä vaihtoehtoa voida pitää kokonaisuudessaan lainvoimaisen 1. vaihemaakuntakaavan mukaisena, sillä poikkeaminen tv-alueeseen on merkittävä. Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE 2 voimalat sijoittuvat 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetulle tv-1 347 alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Kaavaluonnosvaihtoehdon VE 3 voimalat sijoittuvat kokonaan tv-1 347 alueen ulkopuolelle eikä niitä voida pitää lainvoimaisen 1. vaihemaakuntakaavan mukaisina.

Vastine: Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla voimaan 18.8.2025 (maakuntahallitus). Voimaantulosta on kuulutettu 22.8.2025. Voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava ja TUULI-hanke

Ensimmäisessä vaihemaakuntakaavassa osoitettu seudullisesti merkittävä tuulivoima-alueen merkintä (tv-1 347, Pajukoski) kumoutuu ja korvautuu energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan voimaan tulon jälkeen uudella merkinnällä tv-1 404, Pajukoski.

Pohjois-Pohjanmaan liitto tähdentää, että lainvoimaisessa 1. vaihemaakuntakaavassa osoitettu tv-1 347 alue perustuu yli 10 vuoden takaiseen tuulivoimaselvitykseen ja suunnitteluperiaatteisiin, eikä

selvitystä kaikilta osin voida pitää uusiin moderneihin tuulivoimaloihin ja tämänhetkisiin tuulivoimarakentamisen ohjeistuksiin sovellettavina. Kaavaluonnosvaihtoehtoista vain VE 3 on kokonaisuudessaan vireillä olevan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan mukainen. Pohjois-Pohjanmaan liitto tähdentää, että suunniteltaessa nykyteknologian mahdollistamia teollisen kokoluokan tuulivoimaloita tulee vaikutuksia arvioida viimeisimpien tuulivoimaa koskevien selvitysten ja ohjeistusten perusteella, myös tuulivoimaloiden luvitusvaiheessa kaavoituksen jälkeen.

Myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavoituksen ehdotusvaiheessa laadittujen maisemaselvityksen ja Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskevan selvityksen tulokset on huomioitava Pajukoski II tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa. Lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset vireillä olevassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa ja voimassa olevissa vaihemaakuntakaavoissa alueelle ja sen läheisyyteen osoitettuihin kaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin sekä tuulivoimahankkeiden ja muiden uusiutuvan energian hankkeiden yhteisvaikutukset.

Vastine: Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla voimaan 18.8.2025 (maakuntahallitus). Voimaantulosta on kuulutettu 22.8.2025. Voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan liitteen 2 (Seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset) Pajukoski II tuulivoimapuiston alue osoitetaan merkinnällä Pajukoski tv-1 404, jonka, alueella on vireillä Pajukoski II kaavoitusmenettely. Hankkeen YVA-menettely on päättynyt syksyllä 2024. Alueelle on osoitettu Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alue (tv-1 347 Pajukoski), joka kumoutuu energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tullessa voimaan.

Kaavaehdotus laaditaan voimassa olevan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ohjausvaikutus huomioiden. Maakuntakaavassa aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen (Alueidenkäyttölaki 132/1999, 25.4 §). Maakuntakaavalla ohjataan voimaloiden mahdollista sijaintia maakuntakaavan ohjausvaikutuksen mukaisesti.

Tuuli-hanketta sekä maakuntakaavassa laadittuja selvityksiä käsitellään kuten muitakin Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaisia selvityksiä. Alueidenkäyttölain 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa. Yleiskaava tarkoittaa tarkentavan suunnittelun periaatteen mukaisesti maakuntakaavan sisältöä ja määräyksiä. Kaavaehdotuksessa kuvataan kaavan suhde voimassa olevaan energia- ja ilmastomaakuntakaavan sekä siinä annettuihin kaava- ja yleismääräyksiin.

Sähkönsiirto

Pohjois-Pohjanmaan liitto edellyttää, että alueen sähkönsiirron kokonaisratkaisua suunnitellaan edelleen yhteistyössä Fingridin, alueverkkoyhtiöiden, kuntien ja hanketoimijoiden kanssa haitallisten vaikutusten minimoimiseksi.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Pajukoski II hankkeen kaavaehdotuksessa ja jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota maisemavaikutusten lieventämiseen. Suunnittelualueelle sijoittuu myös Kulolanluolikot-Ketunpesänkankaan (KIVI-17-064) valtakunnallisesti arvokas kivikko, uhkurakkamuodostelma. Arvokkaaseen kivikkoon tulee jättää vähintään 100 metrin etäisyys tuulivoimaloista ja huolehdittava myös uusien huoltoteiden sijoittuvan tarpeeksi etäälle arvokkaasta uhkurakkamuodostelmasta.

Vastine: Voimaloiden kokonaiskorkeutta on alennettu kaavaehdotukseen maisemavaikutusten lieventämiseksi. Maisemavaikutusten arviointi päivitettiin kauttaaltaan kaavaselostukseen, voimalasijoittelun muututtua. Voimalat sijoitetaan riittävän etäälle arvokkaasta kivikosta. Osayleiskaavassa tiestö osoitetaan ohjeellisenä. Varsinaisessa tiesuunnittelussa huomioidaan aikanaan riittävä suojaetäisyys arvokkaisiin kivikkoihin.

Vaikutukset Kauhanevan luo-1 alueeseen

Kauhanevan suoaluetta ympäröi kuusi voimalaa lähes joka ilmasuunnasta länttä lukuun ottamatta. Etelä- ja itä- ja pohjoispuolelle alle 300 metrin etäisyydelle suon reunasta on kaavaluonnosvaihtoehtoisissa esitetty kahdesta neljään voimalaa. Kauhaneva on hankkeen selvityksissä tunnistettu myös linnustollisesti tärkeäksi pesimä- ja ruokailualueeksi. Jatkosuunnittelussa vesistö- ja linnustovaikutukset on arvioitava huolellisesti.

Vastine: Voimalasijoittelua on muutettu kaavan ehdotusvaiheeseen siten, että voimalat eivät ympäröi Kauhanevaa ja voimalat on sijoiteltu vähintään 500 m päässä Kauhanevan alue-rajauksesta.

Välkevaikutukset

Hankkeen jatkosuunnittelussa on varmistuttava, ettei välkkeen suositusarvoja ylitetä.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Voimalamäärä on vähentynyt kaavaehdotukseen ja mallinnukset päivitettiin vastaamaan uutta voimalasijoittelua.

Vaikutukset ekologiseen verkostoon

Pohjois-Pohjanmaan Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskeva selvitys on huomioitava Pajukoski II tuulivoimahankkeen kaavoitus- ja YVA-menettelyissä. Selvitys löytyy Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisilta verkkosivuilta.

Vastine: Selvitys on huomioitu kaavaselostuksessa ja vaikutukset ekologiseen verkostoon on täydennetty sekä hankekohtaisesti että yhteisvaikutusten osalta.

1.3 Pohjois-Pohjanmaan Museo

Arkeologia

Kaava-asiakirjoissa tulee käyttää kohteista muinaisjäännösrekisterin mukaisia nimiä ja kohdetunnuksia. Nämä tulee täydentää kaavaselostukseen ja kaavamääräyksiin. Kaavamääräyksiin tulee lisätä kohdetunnuksia. Kaavamääräyksissä on virheellisesti ilmaistu, että kohdelistauksen numerointi

viittaa arkeologisen selvityksen kohdenumeroihin. Numerointi ei vastaa selvityksen kohdenumeroita.

Muinaisjäännökset tulee merkitä sm- osa-alueajauksella, mikäli sm-kohdemerkintä ei peitä kohdetta alueajauksineen kokonaan. Ainakin kohteet Tornikangas 1 ja Hevosharju tulee merkitä osa-alueena. Kiinteä muinaisjäännös Käärme kangas sijaitsee osittain päällekkäin voimalapaikan 18 tv-alueen kanssa. Muuttuvaa maankäyttöä ei tule osoittaa kiinteän muinaisjäännöksen kohdalle. Tuulivoimala on mahdollista sijoittaa mihin tahansa tv-alueella. Tämän vuoksi tv-alueen rajaa tulee muokata, niin ettei se ole päällekkäin muinaisjäännöksen kanssa tai aivan kiinni siinä.

Kiinteä muinaisjäännös Rapuska sijaitsee suoraan suunnitellulla voimajohto- tai maakaapelilinjalla. Kuten selostuksessa todetaan, mikäli sähkönsiirto toteutetaan voimajohdolla, muinaisjäännös pysytään huomioimaan rakentamisessa. Mikäli sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla, kohde tuhoutuu, jos linjausta ei muuteta. Selostuksessa tuodaan ilmi mahdollisuus, että kohteen kohdalla linjaa voidaan siirtää ja siten kiertää tervahauta. Mikäli kiertäminen ei onnistu, täytyy hakea muinaismuistolain (295/1963) mukaista kajoamislupaa (11 §).

Museo edellyttää, että vaikutusten arvioinnissa huomioidaan arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet alakohteineen koko siihen kuuluvan muinaisjäännösalueajauksen alueelta. Tuulivoimalat on mahdollista sijoittaa mihin tahansa kohtaan tv-alueella. Tämän vuoksi vaikutusten tarkastelualueena tulee olla tv-alue, ei voimalan keskipiste. Samoin tielinjojen ja sähkölinjojen vaikutusalue ulottuu keskilinjaa laajemmalle. Tuulivoimahankkeissa rakennettavien huoltoteiden ajoradan leveys on yleensä 4,5-5 metriä, leveimmillään jopa 12 metriä ja kaapeliojineen koko leveys voi olla jopa 22 metriä. Tämän lisäksi tiealueeseen kuuluu myös mahdolliset levennykset, ojat ja läjitysalueet. Etäisyyden laskentatapa muinaisjäännösalueelta tielle esimerkiksi kohteen Hevosharju kohdalla jää epäselväksi, koska karttatarkastelussa kohteen etäisyys tiestä vaikuttaa olevan vähemmän kuin esitetty 9 metriä.

Vastine: Kaavaehdotusta laadittaessa on huomioitu lausunnossa esitetyt seikat. Voimalasijoittelu on muuttunut kaavaehdotukseen. Muinaisjäännöksiä koskeva kaavamääräys on tarkistettu lausunnon mukaiseksi.

Tuulivoimaosayleiskaavassa osoitetaan ohjeellisena uudet tieyhteydet sekä parannettavat tiet (yhtenäinen musta viiva). Tiet toteutetaan rasisiteina tai mahdollisesti yksityisteinä. Osayleiskaava ei siten lopullisesti ratkaise tien sijaintia, vaan tarkempi suunnittelu tehdään tien toteutusvaiheessa. Tällöin huomioidaan kaavakartalla olevat suunnittelua ohjaavat merkinnät (ml. muinaismuistot).

Rakennettu kulttuuriympäristö

Näkyvyysanalyysissä pitäisi verrata hankealueen näkyvyyttä nykyisellä metsän peittävyydellä mahdollisten hakkuiden jälkeiseen tilanteeseen, jolloin vaikutusalue kasvaa näkyvyyden lisääntyessä. Museo katsoo, että osayleiskaavan luonnoksessa vähiten vaikutuksia asutukseen, väestöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöihin aiheuttaa vaihtoehto VE3 ja sähkönsiirron vaihtoehtoista SVE3a. Sivulla 150 lähdeluettelossa oli virheellinen lähde: Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021, Etelä-Pohjanmaa (Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus 2021).

Vastine: Valmisteluvaiheen kuulemisessa nähtävillä olleessa liitteessä *Näkemäalueanalyysit ja havainnekuvasovitteet* esitetään näkemäalueanalyysit kullekin laaditulle vaihtoehdolle. Valmisteluvaiheen jälkeen on laadittu vain yksi kaavaehdotus, jossa huomioidaan keskeiset palautteissa esille tulleet muutostarpeet. Näkyvyysanalyysi on päivitetty ja siinä on esitetty, miten puuston vaikutus on otettu huomioon mallinnusta tehtäessä. Metsien käsittelyä M-1 alueella ohjaa metsälaki. Kaavoituksessa ei voida arvioida metsähoitoon liittyviä toimenpiteitä, joista vastaa maanomistaja. Metsäsuunnitelmat eivät ole julkisia.

1.4 Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Pelastusviranomaisen on tutustunut asiakirjoihin ja pyytää huomioimaan tämän lausunnon liitteenä olevan Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen ohjeen tuulivoimapuiston suunnitteluun ja rakentamiseen. (ohje tuulivoimapuiston suunnitteluun ja rakentamiseen)

Vastine: Kirjataan tiedoksi jatkosuunnittelua varten.

1.5 Ilmatieteen laitos

Ei lausuttavaa.

Vastine: Kirjataan tiedoksi.

1.6 Sievin kunta

Sievin kunta edellyttää, että Sievin kunnan puolelle aiheutuvien haitallisten vaikutuksien ehkäisyyn etsitään vaihtoehtoja kaavoituksen edetessä. Ensi sijassa hanke tulisi toteuttaa kaavavaihtoehdon VE3 mukaisena. Toissijaisena vaihtoehtona Sievin kunta edellyttää, että hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 osalta voimat 1 ja 2 poistetaan kaavasta.

Mikäli ennen ehdotusvaiheen nähtävillä oloa havaitaan, että asumisterveysasetuksen mukainen 40 dB melualue ulottuu Sievin kunnan puolelle, tulee Ylivieskan kaupungin kutsua Sievin kunta yhteiseen kaavaneuvotteluun.

Sähkönsiirtovaihtoehdoista Sievin kunta edellyttää, että vaihtoehdosta SVE3b luovutaan ja ohjeellinen voimalinjan sijoittuminen poistetaan kaavakartalta.

Vastine: Voimalasijoittelu on muuttunut kaavan valmisteluvaiheen jälkeen. Kaavaehdotuksessa on 11 tuulivoimalaa. Voimaloita on poistettu kaava-alueen lounaisosasta, eivätkä esimerkiksi hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 voimat 1 ja 2 ole mukana kaavaehdotuksen voimalasijoittelussa. 40 dB_n melualue ei ulotu Sievin kunnan alueelle kaavan ehdotusvaiheessa.

Osayleiskaavassa ei ratkaista ulkoista sähkönsiirtoa, vaan se ratkaistaan omassa luvitusprosessissa. Ulkoista sähkönsiirtoa kehitetään yhteistyössä Fingridin kanssa.

1.7 Ylivieskan kaupunki, hyvinvointilautakunta

Kaavaselistuksessa tunnistettu aktiivisella käytöllä oleva Joonaala-Huhmari ulkoilureitin tulee huomioida jatkosuunnittelussa siten, että reitin virkistyskäyttö voi jatkua tulevaisuudessakin vähintään nykyisen tasolla.

Hyvinvointilautakunta pitää tärkeänä, että maakuntakaavatasolla tunnistettu moottorikelkkareitti huomioidaan jatkosuunnitteluissa.

Hyvinvointilautakunta pitää tärkeänä myös valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Kalajoki-laakson huomioimista, kuin myös Kauhannevan suoalueen huomioon ottamista kaavassa vähimmän haitan periaatteella. Virkistys- ja liikuntareittien osalta tärkeänä pidetään luonnossa liikkumisen arvoja.

Vastine: Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla voimaan 18.8.2025 (maakuntahallitus). Voimaantulosta on kuulutettu 22.8.2025. Voimaan tullessaan vaihemaakuntakaava kumoaa tai muuttaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen kaavaratkaisuja kaava-asiakirjoissa esitetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksessa on huomioitu voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät. Kaavaehdotuksen suhde maakuntakaavamerkintöihin ja -määräyksiin on kuvattu kaavaselistuksessa.

Tuulivoima-alueella on voimassa jokaisenoikeudet. Ulkoilureitin siirtoa tarkastellaan hankkeen jatkosuunnittelussa.

1.8 Ylivieskan kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Laskentapisteessä K (lomarakennus) ulkomelun arvo on hyvin lähellä ulkomelun ohjearvoa vaihtoehdossa V1 (ja melko lähellä myös vaihtoehdossa V2). Sisämelun suuruuteen vaikuttaa myös rakennuksen ääneneristävyys. Laskentapisteessä K kyse on lomarakennuksesta, jossa ääneneristävyys voi poiketa vakituisen asuinrakennuksen ääneneristävyydestä. Tämän asian huomioiminen ei käy selkeästi ilmi mallinnuksesta. Sama tilanne on laskentapisteessä K myös matalataajuisen melun osalta. Tämä on syytä huomioida läheisten tuulivoimaloiden sijoittelussa mahdollisten terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Mikäli voimalaitoksia jätetään pois tai siirretään, tulee mallinnukset päivittää todellista suunniteltua tilannetta vastaavaksi.

Vastine: Melu- ja varjostusmallinnus on päivitetty yleiskaavan ehdotusvaiheessa vastaamaan kaavaehdotuksen mukaisia voimalasijainteja. Syntyvää melua on mallinnettu Ympäristöministeriön ohjeen (Tuulivoimaloiden melun mallintaminen. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2014) mukaisesti.

1.9 Suomen erillisverkot

Ei lausuttavaa.

Vastine: Kirjataan tiedoksi

1.10 Telia Finland Oyj

Telian edelliseen lausuntoon ei ole tullut muutoksia.

Vastine: Kirjataan tiedoksi

1.11 Fingrid Oyj

Ei kommentoitavaa tässä vaiheessa nähtävillä olevista asiakirjoista.

Vastine: Kirjataan tiedoksi.

1.12 Cinia Oy

Toteutuessaan tuulivoimapuistohankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Cinian teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä tuulivoimahankkeen toimesta erikseen vaara-jänniteselvitys lähellä olevien Cinian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin tuulivoimapuistohankkeeseen.

Vastine: Kirjataan tiedoksi ja huomioitavaksi jatkosuunnittelussa.

1.13 Digita Oy

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Vastine: Kirjataan tiedoksi. Tuulivoimaloiden aiheuttamia häiriöitä voidaan poistaa suuntaamalla antennit uudelleen, rakentamalla uusi täytelähetinasema tai hankkimalla häiriölle alttiille kotitalouksille antennivahvistimet.

Häiriön aiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista.

1.14 Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Vastine: Kirjataan tiedoksi.

1.15 Luonnonvarakeskus

Metsäkanalintujen osalta Luke näkee, että hankkeessa suunniteltu alle 300 m etäisyys lähimpien voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön.

Vastine: Tuulivoimalat sijoittuvat kaavaehdotuksessa 500 metrin etäisyydelle kanalintujen soidinalueista.

1.16 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry

Selostuksessa todetaan, että verrattuna erääseen KHO:n päätökseen sekä VE1 että VE3 vastaavat hyvin maakuntakaavan sijainninohjausta. Perustelu puuttuvasta muusta maankäytön ohjauksesta on heikko. Sehän tarkoittaa tulkintaa, ettei maakuntakaavan varausta ole tehty sijainnin sopivuutta harkiten. Hankealueen pohjoisosa eli VE3 on kuitenkin vaihtunut tuulivoimarakentamiseen sopivaksi, kun taas eteläosa eli VE2 on karsiutunut pois. Osayleiskaavoituksessa on selvitettävä muutosten syitä ja tarvetta ottaa niitä huomioon.

Vastine: Kaavaselostukseen on kirjattu ajantasainen maakuntakaavatilanne ja se, miten maakuntakaavoitus on huomioitu suunnittelussa.

Ensisijaista on noudattaa vaihemaakuntakaavoituksen viimeisintä sijainninohjausta, mutta etenipä osayleiskaavoituksessa VE1, VE2 tai VE3, joitain voimalapaikkoja on välttämätöntä karsia. Vähäisiäkin hydrologisia heikennyksiä ei pidä luontokohteelle sallia eikä varsinkaan Kauhanevalle. Vähintään sitä lähimmäksi hahmotellut voimalapaikat eli VE2:ssa nrot 4 ja 5 on suon etelälaidalta karsittava. Yhdessä Kauhanevan kanssa sen pohjoisosan pienpiirteinen kivikoiden ja suolaikkujen mosaikki muodostaa arvokkaan kokonaisuuden, jonka eheyden säilyttäminen edellyttää myös VE3:sta voimalapaikkojen nrot 10 ja 16-18 karsimista.

Vastine: Voimalasijoittelu on muuttunut kaavan valmisteluvaiheen jälkeen. Kaavaehdotuksessa on 11 tuulivoimalaa. Voimaloita on poistettu kaava-alueen lounaisosasta. Kauhanevan sijainti on huomioitu voimalasijoittelussa, eikä esimerkiksi hankevaihtoehdon VE2 voimalat nro 4 ja 5 ole mukana kaavaehdotuksen voimalasijoittelussa. Myöskään VE3 mukaiset voimalasijainnit nro 10 ja 16-18 eivät ole mukana kaavaehdotuksen voimalasijoittelussa.

Painava peruste hylätä VE2 on Kauhanevan eteläosan kautta kulkevan ekologisen yhteyden toimivuuden turvaaminen.

Vastine: Voimalasijoittelu on muuttunut ja kaavaselostuksessa on tarkasteltu vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin. Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin on lisätty kaavaselostukseen.

2 Mielipiteet

2.1 Mustolan ja Perikurun tiekunta

Tiekunnat vaativat, että kaavoittamisessa huomioidaan, että rakentamisen jälkeen tie katkaistaan nykyisen Perikurun metsäautotien päätteen kohdalta tai puomitetaan useammalla lukittavalla

puomilla, johon vain tuulivoimapuiston valtuuttamilla henkilöillä on avaimet, jotta läpikulkuliikenne estetään Pajukosken ja Perikurun metsäautotien välillä. Myllyjen huolto voidaan järjestää Mustolan - ja Perikurun metsäautotien kautta rakentamisen jälkeen tuulivoimapuiston haltijan hakiessa kunnossapitoyksiköt kyseisille metsäautoteille ja vastatessaan talvikunnossapidosta.

Tiehoitokunta huomauttaa myös, että sähkölinjojen vedossa on käytettävä nykyisiä hakattuja linjoja tai olemassa olevia metsäautotien varsistoja. Hakattavista johtokäytävistä on suoritettava korvaus käyvän arvon mukaan eikä tule käyttää nykyisen lain mahdollistamia lunastushintoja.

Vastine: Merkitään huomioitavaksi ja selvitettäväksi hankkeen jatkosuunnittelussa

2.2 Leppälä-Lahdenperän kyläyhdistys

Jos VE0 ei ole mahdollinen toteuttaa on VE3 eli 9 pohjoisinta tuulivoimalaa ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Myös VE3 toteutuessa on myös varmistettava, että kolme lähintä voimalaa siirretään kauemmaksi Lahdenperän asutuksesta. Kaikille alle 5 km etäisyydelle Lahdenperän asutuksesta rakennettaville tuulivoimaloille on haettava ympäristölupa, jossa määritellään voimaloille ajat, jolloin ne voivat tuottaa haittoja Lahdenperän asukkaille.

Olemme erittäin pettyneitä kaavoittajan tapaan huomioida aiemmat lausunnot ja tarkennukset kaavaan ja YVA raporttiin liittyen. Kaavoittajan vastineissa on useassa kohtaa todettu, että tarkistetaan ja tarvittaessa korjataan. Lopputulos on, että edelleen useita alkuperäisiä virheellisiä tai epätarkkoja kohtia ei ole korjattu. Esim. aineistossa käytetyt kartat ovat edelleen luokattoman epätarkkoja. Samoin karttaotteiden rajauksissa on silmiin pistävää, miten ne on otettu siten, että ihmiset eivät vahingossakaan pysty paikantamaan omaa asuinpaikkaansa suhteessa karttaan.

Nykyään on mahdollista kaikkien käyttää oikeasti hyviä ja tarkkoja karttoja, joista asiat selviävät todella hyvin, jos niin haluttaisiin.

Vastine: Voimalasijoittelu on muuttunut kaavan valmisteluvaiheen jälkeen. Kaavaehdotuksessa on 11 tuulivoimalaa. Voimaloita on poistettu kaava-alueen lounaisosasta, joten voimaloiden etäisyys Lahdenperän asutukseen on kasvanut.

Tuulivoimatuotanto ei lähtökohtaisesti kuulu niihin toimintoihin, jotka tarvitsisivat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa. Tuulivoimarakentamisessa voidaan edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta aiheutuu naapurussuhdelaisissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Karttoja on päivitetty kaavaselostukseen vastaamaan kaavaehdotuksen voimalasijoittelua. Kaavaselostuksen kartat ovat havainnollistamassa tuulivoimaloiden ja kaava-alueen lähiympäristöä. Karttojen tarkoitus ei ole olla yksityiskohtaisia kuvauksia, joista yksittäiset asukkaat tai maanomistajat pystyisivät tarkastelemaan omaa asuinpaikkaansa. Kaavaselostuksen liiteaineistossa on esitetty karttoja suurempina kuvina, kuin kaavaselostuksessa.

Pyydämme kaavoittajaa vastaamaan kirjallisesti kaikkiin meidän esittämiin kysymyksiin. Kaavoittaja ei ole vastannut mitenkään aiemmin esitettyyn kysymykseen ”Perustuslain 2 luku (perusoikeudet) 6 momentti (yhdenvertaisuus) ”Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon,

vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella”. Miten tämä perustuslain kohta toteutuu, jos Lahdenperän kylän asukkaiden maisema, luontoarvot ja kiinteistöjen arvot romahtavat tulevan tuulivoimatuotantoalueen myötä?”

Vastine: Kiinteistön arvoon vaikuttavat monet tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan johdosta ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista. Tuulivoiman osalta kiinteistöjen arvoon saattavat vaikuttaa esimerkiksi tuulivoimaloiden aiheuttama melu ja välke tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille määräykset ylittäviä meluvaikutuksia ja myös välkevaikutukset ovat alhaisella tasolla. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemusperäisempi, eikä sitä voi melun ja välkkeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistöjen arvoon vaikuttavat myös muut yleisesti kiinteistöjen arvoon vaikuttavat tekijät kuten sijainnilliset ja kohdekohtaiset tekijät sekä yleinen suhdanne kullakin ajanhetkellä.

Tuulivoiman vaikutuksia kiinteistönarvoon on tutkittu ulkomailla jonkin verran ja aihetta on käsitelty mm. ruotsalaisessa tutkimuksessa Vindkraftens påverkan på människors intressen (ISBN 978-91-620-6497-6, ISSN 0282-7298). Tutkimuksen tulokset vahvistivat maiseman vaikutusta kiinteistön arvoon, mutta nostivat esille, että maisema ja näkyvät yksityiskohdat etäämmällä kuin 100–200 metriä kiinteistöstä vaikuttivat sen hintaan merkityksettömästi. Toisessa Ruotsissa vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa, jossa analysoitiin 42 000 pientalomyyntiä viiden kilometrin sisällä yhteensä 120 voimalasta, ei voitu näyttää, että tuulivoiman läheisellä sijainnilla olisi vahvaa suhdetta kiinteistön hinnan kehitykseen.

Ensimmäisen Suomessa tehdyn tutkimuksen mukaan tuulivoimaloilla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin. Suomen Tuulivoimayhdistyksen tilaamaan ja Finnish Consulting Groupin (FCG) sekä Taloustutkimuksen tekemään tutkimukseen valittiin eri puolilta Suomea kuntia, joihin on rakennettu tuulivoimaa vuosien 2012 ja 2021 välisenä aikana.

Kooste selvityksestä on luettavissa osoitteessa: <https://tuulivoimayhdistys.fi/media/tuulivoima-ja-asuinkiinteistojen-hinnat-2022-1.pdf>

Maisema: Ymmärrämme, että maisema on monille tärkeä ja sen muuttuminen voi herättää huolta. Maisemavaikutukset on arvioitu osana ympäristövaikutuksia. Suunnittelussa on pyritty sijoittamaan voimalat niin, että ne sulautuvat mahdollisimman hyvin ympäristöön ja välitetään herkimmat maisema-alueet. Suuren kokonsa vuoksi avoimilla alueilla voimalat näkyvät kauas.

Luonto: Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä suunnittelualueelle on tehty kattavat luontoselvitykset. Vaikutusten arviointia tarkennetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi on todella puutteellista ja todella välinpitämätöntä. Pajukoski II yhteisvaikutukset muiden tuulivoima hankkeiden osalta Lahdenperälle tulee arvioida uudelleen tämänhetkisen 2024 tilanteen perusteella eikä pajukoski II hankkeen uudelleen.

Vastine: Yhteisvaikutusten arviointia tarkennetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.

Pajukoski II hankkeen melumallinnus pitää avata ja käydä yhdessä meidän paikallisten kanssa läpi. Tehdyssä melumallinnuksessa on tarkoituksella valittu mallinnuksen mittauspisteiksi melun kannalta optimaaliset mittauspisteet (jotta saadaan lain asettamat rajat alittumaan). Melumallinnuksen tulokset eivät ole uskottavia. Melumallinnukseen mukainen 40dB raja seuraa käytännössä ihmisten pihojen reunoja. Hämmästyttävää simulointi / mallinnus tarkkuutta on osoitettu melumallinnus raportissa, koska tuo lain sallima 40dB ei ylitä Lahdenperällä, koska melu tulee olemaan 39.5dB mallinnuksen mukaan.

Vastine: Tuulivoimaloiden melun ohjearvona käytetään vuonna 2015 voimaan tulleen Valtioneuvoston asetuksen tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista (1107/2015) mukaisia ohjearvoja. Melumallinnus on laadittu ja raportoitu ympäristöhallinnon ohjeen 2/2014 mukaan. Melumallinnus on päivitetty kaavan ehdotusvaiheeseen.

Melupäästöjen lisäksi suunniteltu tuulivoimatuotanto alue aiheuttaa ympäristö riskin voimaloiden sisältämien öljyjen, jäädytin nesteiden vuotojen muodossa. Voimaloiden lopullisesta koosta riippuen yksi voimala tulee sisältämään noin 500-1200l öljyä ja 600-1500l jäädytin nestettä (glykoli) jotka on vaihdettava säännöllisesti. Öljyt ja jäädytin nesteet sijaitsevat voimalan naselissa, eli yli 100 m korkeudessa, josta ne leviävät todella isolle alueelle vahingon sattuessa.

Lisäksi voimaloiden lapojen / siipien eroosio aiheuttaa merkittävän mikromuovi päästön, joka leviää tuuleen mukana todella kauas. Tästäkään asiasta ei ole saatavissa luotettavaa asiallista tietoa.

Vastine: Tuulivoimaloista ei aiheudu terveydelle vaarallisia päästöjä. Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on annettu arvio myös turvallisuus- ja ympäristöriskeistä.

Lisäksi esitämme kysymyksen voiko olla lain mukaista, että hankkeesta hyötyjät ovat päättämässä haittojen arvioinneista ja arviointien oikeellisuudesta? Vaadimme että meidät alueen asukkaat otetaan mukaan tekemään ja päättämään arviointien oikeellisuudesta.

Vastine: Kaavaprosessissa pyydetään lain edellyttämät lausunnot viranomaisilta. Viranomaiset ovat riippumaton taho ja he arvioivat ovatko selvitykset ja arviot riittäviä vai eivät.

Luontoa ja eläimiä koskeviin kohtiin toteamme, ettei meidän ja muiden paikallisten antamia tarkennuksia ole edelleenkään huomioitu ollenkaan tai riittävästi kaavoituksessa ja YVA:ssa. Näistä ehkä törkeimmin rikotaan lain vaatimusta ekologisten kulkuyhteyksien säilyttämisestä ja turvaamisesta sekä muuttolintujen esteettömien kulkureittien turvaamisesta. Pajukoski I ja II on uusimman muuttolintuselvityksen mukaan kurkien syysmuuton pääreitillä. Tähän kun lisätään suunniteltu sähkönsiirto reitti ilmajohtona, niin saadaan koko sievin halkaiseva itä-länsisuuntainen muuttolintujen lento / muutto este valmiiksi. Kurkien ja hanhien muuttoreiteistä on annettu todella tarkkoja kuvauksia, mutta vaikutusta niillä ei näytä olevan.

Vastine: Lintujen törmäykset korkean jänniteluokan (vähintään 110 kV) johtimiin ovat suhteellisen harvinaisia ja useimmiten törmäykset tapahtuvatkin keskijänniteverkon (20 kV) tai sitä pienempiin johtimiin (Avian Power Line Interaction Committee 2012). Tämän on arvioitu johtuvan siitä, että linnut huomaavat paksummat johtimet helpommin, minkä lisäksi suuremman jänniteluokan johtojen rakenteet ovat lintujen kannalta turvallisempia. Kurki- ja hanhien muuttolintujen kannalta olennaisin osa sähkönsiirtoreittiä on Nivalan ja Ylivieskan välillä kulkeva peltoalue.

Sähkönsiirtoa / kaavaa koskeva lausunto

Tästäkin toteamme, että kaikki aikaisemmat lausuntomme ja kannanottomme hankkeeseen liittyen tulee huomioida paremmin kaavassa ja YVA:ssa. Sähkönsiirto vaihtoehtoista oli Pajukoski II kaava ja YVA ja kaavan esittely yleisö tilaisuudessa 4.6.2024 esillä eniten eteläisin sähkönsiirto vaihtoehto.

Tämä eteläisin vaihtoehto on toteutettavissa vain ja ainoastaan maakaapelointina koko matkaltaan. Yleisötilaisuudessa, kaavaselostuksessa ja YVA raportissa todetaan monessa kohtaa, että maakaapelointi on kalliimpi toteuttaa, kuin ilmajohto.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Hankkeen sähkönsiirto toteutetaan YVA-menettelyssä esitetyn vaihtoehdon SVE3b mukaisesti ilmajohtolla Pajukoski II hankealueelta Kukonkylän sähköasemalle. Voimajohto-osuus Kukonkylä-Heusa-väli toteutetaan yhteistyössä Fingridin kanssa 2x110 kilovoltin voimajohtoyhteydellä. Reittiin on tehty YVA-menettelyn jälkeen tarkennuksia ja tarkennuksissa on huomioitu esim. muinaisjäännöskohteiden kiertäminen.

Sähkönsiirtoreittien SVE3b ja SVE3 alueelle sijoittuu useita tunnettuja arkeologisia löytöpaikkoja. Sähkönsiirtoreiteille on tehtävä tarkemmat arkeologiset kartoitukset.

Vastine: Huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa.

2.3 Oja- ja Ylivieskankylän metsästysyhdistys

Oja- ja Ylivieskankylän metsästysyhdistyksen päättävät elimet ovat jäsenistöä kuultuaan päätyneet seuraavanlaiseen vastaukseen.

Seuran alueella toimii ennestään Pajukoski 1 tuulipuisto. Sen kokemuksen perusteella olemme tehneet seuraavanlaisia havaintoja:

- 1.Kanalintukannat ovat täysin hävinneet puiston vaikutusalueelta. Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan vähintään kilometri myllystä pitää olla etäisyyttä teeren soitimeen.
2. Metsästyskoirakilpailun koemaastoksi alue ei sovellu häiriötekijöiden vuoksi.
3. Metsästäjän eränutintoon vaikuttaa suuresti, kun hyvä luonnollinen maasto muuttuu tuulipuistoksi.
4. Liitteenä on aikaisemmin lähettämämme sopimusesitys, jossa on seuran tuotu esille epäkohtia esittämämme hyvitysvaatimus.

Vastine:

1. Metson ja teeren soidinpaikkojen turvaaminen on tärkein tekijä lajien kannanhoidon kannalta (Mäkelä & Salo 2023). Teeren ja riekon kannalta hankealueen merkittävin alue on Kauhaneva, missä lajien tiedetään soidintavan ja pesivän. Kauhaneva on rajattu rakentamisen ulkopuolelle jo sen luontotyyppin puolesta ja se tulee säilymään soidinalueena jatkossakin. Lähimmät suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat lähimmilläänkin yli 500 metrin etäisyydelle suoalueesta, minkä on suomalaisissa olosuhteissa todettu vähentävän häiriövaikutusta riittävästi. Teeri ei ole erityisen törmäysherkkä laji. Lennossa se nousee harvoin yli 27 metriä korkeammalle, ja pysyttelee siten törmäyskorkeuden alapuolella (Zeiler & Grünschachner-Berger). Myös hankealueelta löydetyt metson soidinalueet sijoittuvat yli 500 metrin etäisyydelle lähimmistä suunnitelluista voimalapaikoista.

2. Kirjataan tiedoksi.

3. Tuulivoima-alueen rakentaminen ei estä alueella liikkumista eikä jokaisenoikeudella tapahtuvaa virkistyskäyttöä. Voimaloiden melu, välke ja näkyminen maisemassa voivat häiritä luontokokemusta. Metsästyksen kannalta tuulivoimaloiden välitön vaikutus ulottuu tuulivoimaloiden ja teiden ja rakennuspaikkojen lähialueille, jotka eivät enää kovin hyvin sovellu metsästyksen harjoittamiseen. Kokonaisuudessaan rakennetuksi ympäristöksi muuttuvan alueen laajuus on kuitenkin vähäinen. Rakennettu tiestö helpottaa alueen saavutettavuutta myös metsästyksen näkökulmasta.

4. Merkitään tiedoksi ja toimitetaan hanketoimijalle.

2.4 Mielipide 1 ja 2

Pajukoski II on hyvin keskeisellä paikalla. NÄKYMÄALUEANALYYSIT JA HAVAINNEKUVASOVITTEET liitteestä käy hyvin esille, kuinka keskeinen paikka Pajukoski II:n alue on. Tuulivoimalat näkyisivät joka suuntaan ja maisemavaikutukset maalais-, metsä ja järvimaisemissa olisivat todella häiritseviä. Havainnekuvat on otettu kesäaikaan, jolloin lehti on puussa. Nämä kuvat eivät anna todellista vaikutelmaa, koska kuvalla ei voida tuoda esille todellista tilannetta.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Tuulivoimalla on muuallakin vaikutusta, kun pelkällä tuulivoima-alueella. Vesivoimaa käytetään mm tuulivoiman säätövoimana. Viime talven tuulettomina aikoina oli kovia pakkasia ja tuulivoimaa jouduttiin korvaamaan vesivoimalla. Kalajoen vesivoimalaitoksissa (mm Hamarin vesivoimala Ylivieskassa) toistuvien juoksutusten muutosten seurauksena vettä virtasi jään päälle, jolloin jäät vahvenivat, kuten viime talvena kävi ja tästä oli seurauksena paksut jäät ja ennalta-arvaamaton tulva Ylivieskan ja koko Kalajokilaakson alueella.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Yleisötilaisuudessa esitettiin kysymys. "Välkevaikutusten vuoksi tässä voisivat asianosaiset edellyttää ympäristölupaa naapurussuhdelain perusteella, kuinka toimitaan?" Näihin kysymyksiin pitäisi myös saada vastaus.

Vastine: Tuulivoimalasta ei saa aiheutua kohtuutonta räsitusta ympäristölle melusta eikä välkkeestä (laki eräistä naapuruussuhteista 17 §). Jos asukas kuitenkin kokee räsitusta rakennetuista voimaloista, tulee hänen tehdä kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (useimmissa kunnissa ympäristösihteerille).

Tuulivoimalalta ei edellytetä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen laitoslueettelon perusteella ympäristölupaa. Sen sijaan tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa 27 §:n 2 momentin 3-kohdan nojalla, jos toiminnasta saattaa aiheutua ns. naapuruussuhdelaisa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta melu- tai välkevaikutuksista johtuen lähialueen asukkaalle (17§). Jos tuulivoimalat sijoitetaan riittävän etäälle asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta, ei ympäristölupaa tarvita.

Tuulivoimaloiden sijainti määritetään alueidenkäyttölain mukaisilla menettelyillä (kaava, sijoittamislupa, rakentamislupa) siten, että muun muassa tuulivoimameluasetuksen ohjeavrot eivät ylity ennakkoon tehdyn laskennallisen melumallinnuksen mukaan melulle altistuvalla alueella. Jos asetuksen ohjeavrot eivät mallinnuksessa ylity, ei ympäristölupa lähtökohtaisesti ole tarpeen. Sama periaate koskee välkevaikutuksia.

Paitsi liian lähelle taloja suunnitellut voimalat, on olemassa myös sijoittelultaan metsästyssseuran toimintaa hankaloittava suunniteltu tuulivoimalapaikka. Kauhalan metsäkämpän viereen on suunniteltu voimala n 400 m:n etäisyydelle. Yleensä metsästetään talviaikaan ja tuolloin Kauhalan kämpppä on metsästäjien käytössä. Kuinka on mahdollista tuulivoimaloiden lapojen jäävaaran vuoksi yleensä käyttää tuota kämpppää?

Vastine: Tv-alueet ja esitetyt voimalapaikat sijoittuvat vähintään 700 m päähän eräkämpästä.

Yhteisvaikutukset tällä alueella jo rakennettujen ja suunnitteilla olevien tuulivoima hankkeiden kanssa ovat ratkaisevat. Pajukoski II on kaiken keskellä ja se on viimeinen menetetty alue toteutuessaan. Ylivieskan päättäjien pitäisi ymmärtää Pajukoski II:n merkitys ja sen luontoarvot Ylivieskalle. Tämä alue on ylivieskalaisten tärkein rentoutumis, liikunta, metsästys, marjastus ja muuten vain luonnonrauhaa etsivien paikka. Siellä voi seurata niin eläimiä, kuin sen ainutlaatuista luontoa eri vuodenaikoina. Se on olohuone meille jokaiselle.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Alueella sijaitsee myös merkittävä maisemallisesti kaunis luonnontilassa oleva kauhanen suoalue, jonka keskellä on Kauhalampi. Myös pieniä luonnontilassa olevia oja ja puroja on siellä täällä, ja on myös muitakin luonnontilassa olevia pienempiä suoalueita. Suot ovat alkaneet muodostumaan heti jääkauden jälkeen. Kauhanen läheisyydessä sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaita uhkurakkakivi-koita, joita on myös muuallakin alueella.

Maakuntakaavaa suunniteltaessa Pajukoski 2 ei sovellu tuulivoima-alueeksi juuri tämän arvokkaan luonnon monimuotoisuuden vuoksi.

Vastine: Kauhaneva on huomioitu kaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnissa. Kaavaehdotuksen voimalasijoittelulla ei vaaranneta Kauhanevan arvoja. Uhkurakkavikot vältetään esim. voimalasijoittelussa.

2.5 Mieli pide 3

Pajukoski 2 tuulivoima osayleiskaava täytyy jättää tekemättä ja tuulivoima-alue jättää toteuttamatta. Mieli piteemme on, ettei uusia tuulivoimaloita rakennettaisi. Jos tästä huolimatta voimalat tullaan toteuttamaan, vaadimme tuulivoimarakentamiseen osoitettavan alueita niin etäältä, että niistä ei varmasti koidu häiriötä xxxxx-tien asukkaille (vähintään kolmen kilometrin päähän asutuksesta) Vaihtoehtoista VE1 18 tuulivoimalaa ja VE2 9 tuulivoimalaa, näistä vaihtoehtoista VE2 olisi parempi vaihtoehto.

Tuulivoimaloilta niiden toteutuessa tulisi vaatia myös ympäristölupa, jotta mahdollisen melurajan, taikka väkevaikutusten ylittyessä ja ongelmien ilmetessä asukkaiden oikeusturva ja kotirauha paremmin toteutuisi. Pajukoski 2 tuulivoima-alue ei kuulu kokonaisuudessaan maakuntakaavaan. Maakuntakaavaa tulisi noudattaa, mikäli alue toteutuu.

Vastine: Lainsäädännössä ei tällä hetkellä säädetä vähimmäisetäisyydestä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. *Tarkempaan voimalan ja asutuksen välisen etäisyyden määrittämiseen vaikuttaa suunnittelussa ja lupamenettelyissä huomioon otettava tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista antaman asetus (1107/2015). Ulkomelun keskiäänitason LAeq ohjearvo on sekä pysyvän asutuksen että loma-asutuksen kohdalla 45 dB päivällä (klo 7–22) ja 40 dB yöllä (klo 22–7).*

Voimalasijoittelu on muuttunut kaavan valmisteluvaiheen jälkeen. Kaavaehdotuksessa on 11 tuulivoimalaa.

Tuulivoimatuotanto ei lähtökohtaisesti kuulu niihin toimintoihin, jotka tarvitsisivat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa. Tuulivoimarakentamisessa voidaan edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta aiheutuu naapuruussuhdelaisissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Kaavaehdotuksen selostukseen on arvioitu yksityiskohtaisesti Pajukoski II tuulivoimapuiston suhdetta Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoihin.

2.6 Mieli pide 4

Me metsänomistajat, omistamme metsäpalstan XXX-XXX-XX-XX Pajukosken tuulivoima-alueella. Metsäpalsta on vain 18 ha ja malliltaan kiilamainen pala, jonka leveys on leveimmästä kohdasta vain noin 380 metriä. Lyhyemmältä sivulta vajaan 400 metriä pitkä ja pidemmältä sivulta vajaan 600 m. Suunnitelmassa voimalinja halkoo meidän metsäpalstan kahteen osaan. Toinen osa jää todella pieneksi arvotaan merkityksemättömäksi ja toinen puoli vähän isommaksi. Suhteessa tämä toimenpide on kohtuuton koko metsäpalaan nähden.

1. Palstan arvo siis murenee kokonaan. Linjan alle menevä puusto on tällä hetkellä arvoltaan parasta koko palstalla. Tämän jälkeen voimalinjan alla ei saa kasvattaa puustoa eikä se meidän jäljellä olevalla eliniällä tuota mitään. Linjan alle jäävä ala on merkittävä tuohon koko palstaan nähden.
2. Metsän myyntiarvo on siis laskenut huomattavasti ja siitä saatava tuotto esimerkiksi puiden myynnillä tai koko palstan myyntiä ajatellen on huomattava arvon alennus. Ei löydy palstalle ostajaa kuin minihinnalla.

Metsäpalsta on ajateltu eläkepäivien turvaksi. Olemme sen myös hankkineet lainarahalla. Esi-tämme, että mahdollinen voimalinja vedetään muuta kautta kuin meidän pienen palstan läpi. Toi-nen vaihtoehto voisi olla voimassa olevien teiden hyväksikäyttö ja maakaapelointi.

Vastine: Tieto toimitetaan hanketoimijalle. Voimalinjan tarkempi sijoittaminen ratkaistaan rakennuslupaa haettaessa.

2.7 Mielipide 5

Meille on valmistumassa vapaa-ajan asunto Latvalammen alueelle. Pajukoski II:n kaavoitus osuu Lat-valammen välittömään läheisyyteen ja vaikuttaa alueen käyttöön merkittävästi. Tuulimyllyistä kan-tautuva ääni on häiritsevää ja voi aiheuttaa terveydellisiä haittoja niin ihmisille kuin eläimille.

Suunniteltu kaavoitus johtaa myös rakentamiseen, joka tuhoaa arvokkaita ekosysteemejä ja eläin-ten elinympäristöjä. Lisäksi olisi tärkeää huomioida alueen riistanhoidollinen merkitys.

Vastine: Merkitään tiedoksi.